

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. An ad conversionem in genere, requiratur vt terminus à Quo
omnino esse desinat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

hoc verificandum sufficit, si Deus suo decreto al-
liget Christum speciebus quoad locum. ergo &c.
Paucis ergo verbis volumus exprimere id, quod
alioquin longis ambagibus describendum esset,
si scholasticè loqui vellemus: paucis inquam
verbis dicimus: Sacerdotem portare Christum,
nempe quoad æquivalentiam & apparentiam: sic-

ut quando demon in obsessis format voces re-
culatas, dicimus diabolum loqui, cum tamen
philosophicè loquendo demon non loquatur,
quia non format illas voces per motum vocalium.
Item obsessus dicitur intra se & secum terre-
bolum, & tamen hoc non significat physi-
cam connexionem.

CAPVT V.

DE CONVERSIONE PANIS ET VINI
IN CORPVS ET SANGVINEM
CHRISTI.

CONTROVERSIA I.

*An ad Conversionem in genere requiratur, ut terminus à Quo omnino
esse desinat.*

825. **D**efinitur Conversio, Transitus vni⁹
rei in aliam: ex qua definitione
Colligitur 1. ad Conversionem
requiri terminum à quo & ad
quem, vtrūque positivum: potest verò vterque
esse vel totalis vel formalis, intelligendo per ter-
minum formalem à quo, illud quod per conversio-
nem expellitur, sive deinde sit forma, sive subje-
ctum, prout in Conversione Eucharistica panis
est terminus formalis à quo, Corpus Christi verò
est terminus formalis ad quem: terminus totalis
à quo est panis habens apparatus accidentium,
& terminus totalis ad quem est Corpus Christi
cum talibus accidentibus.

Colligitur 2. Ad Conversionem requiri
præter terminum à quo & terminum ad quem, ut
detur aliquid vtrique commune, quod fuerit prius
constitutivum termini totalis à quo, & per con-
versionem fiat constitutivum termini totalis ad
quem; & per consequens erit adæquare distin-
ctum à terminis formalibus, circa quod vnus
terminus formalis alteri succedit in aliquo officio,
qualecūque illud sit: sic enim Corpus Christi
succedit substantiæ panis in officio substantiæ
circa accidentia, quia substat accidentibus tan-
quam designabile per illa, illisque alligatur, &
sub illis continetur, & est causa conservationis
accidentium saltè finalis, ut suprà dictum est.

Colligitur 3. Terminum à quo totalem quæ-
rere, debere in conversione desinere, & termi-
num ad quem totalem debere incipere. Debet
enim ad minimum desinere connexio termini
formalis cum communi tertio, circa quod succe-
dit terminus formalis ad quem: atqui illa con-
nexio est pars constitutiva termini totalis. Er-
go &c.

826. Controversia est, an de conver-
sionis sit, ut terminus formalis à quo
desinat omnino existeret in rerum natura, vel non
sufficiat, quoddam desinat ejus vnio seu connexio
cum communi tertio. Ex hac questione posuit
alia Theologica, quomodo ex veritate domus
consecrationis colligatur & inferatur legitima
conversio Eucharistica, prout dixit Tridentinum.

Et quidem certum est, ad conversionem ter-
mini totalis, non requiri omnimodam desinationem
termini formalis à quo. nam homo dicitur con-
verti in cadaver, in vermes, in pulverem, &c. lo-
quitur Ecclesia in die cinerum, cum tamen non
desinat anima, quæ est terminus formalis à quo.
Quæstio ergo est, quando denominatio Con-
versionis tribuitur termino formali.

P. Conink negavit, posse conversionis de-
nominationem attribui terminis formalibus, nec
rectè dici, calorem converti in frigus. Sed op-
positum probant exempla Scripturæ, ut cum dicitur:
Tristitia vestra vertetur in gaudium Jo. 16.
Esther 9. & 17. & in hoc ipso mysterio panis de-
citur converti in Corpus Christi, & panis est ter-
minus formalis à quo. Verum tamen est, longè
rariùs attribui hanc denominationem terminis
formali, quàm termino totali.

Card. de Lugo docet, ad Conversionem ter-
minalem requiri omnimodam desinationem termini
à quo, cui consentit Oviedo, Pallavic. & Ama-
ga. Contra P. Esparza quasi pro certo supponit
contrarium, dicens, sufficere quoddam desinat ad
vnitatem tertio communi: unde infert, quod si
substantia panis post consecrationem adhuc con-
servaretur, modò desinere vniri accidentibus
adhuc esset tota essentia conversionis panis in
Corpus Christi.

Hæc sententia expeditè redditur rationem, quomodo ex veritate verborum Christi colligatur conversio panis in Corpus Christi, quod tamen difficulter explicat prior sententia, quia verba Christi adhuc vera essent, etiam si substantia panis, non omnino desineret, modò desineret esse unita: ergo hæc desinitio non requiritur ad conversionem termini formalis.

827. Propter hanc causam operæ pretium erit, considerare fundamenta prioris & communioris sententiæ (quæ P. Elparza præterijt) & videre, an & quid ad illa responderi possit.

Argumentantur ergo 1. Si sufficeret, terminum formalem à quo præcisè desistere ab officio in quo terminus formalis succedit, tunc rectè diceretur anima rationalis converti in formam cadavericam, & ex anima rationali fieri formam cadavericam: consequens est contra communem loquendi modum, ergo &c. 2. Transeat major, nego minorem, vel potius nego suppositum minoris, nempe quòd vnuquam fuerit vitatus & communis modus loquendi de Conversionibus formalibus. Nam ipse Lugo fatetur, non esse vitatum loquendi modum, quo terminis formalibus tribuatur denominatio *Conversionis*, sed communiter tribuatur terminis totalibus. Sic Arriaga negat dicendum esse: *forma theli convertitur in animam rationalem*, quam tamen propositionem Lugo admittit.

Itaque denominatio *conversionis* ex usu loquendi non tribuitur terminis formalibus, præsertim verò non tribuitur illis, qui habent veram rationem formæ substantialis. sic non dicimus: forma ligni convertitur in formam ignis: sed, lignum convertitur in ignem. Formis autem accidentalibus facilius applicatur: sic calor dicitur converti in frigus, tristitia in gaudium, & non solemus dicere: tristis convertitur in gaudentem.

Jam verò loquendo de illis conversionibus quarum termini formales potius gerunt officium suppositi seu subiecti quàm formæ, & tertium commune potius habet rationem formæ respectu terminorum formalium, ut fit in Conversione Eucharistica, in his inquam potest optimè dici fieri conversio vnius termini formalis in alium, etiam si terminus à quo maneat in rerum natura. Exemplum clarum est, quando dicimus, odorem bonum converti in fetorem, nam odor & fetor aliud non sunt quàm particule odorifere per ætrem sparsæ, & quæ solùm loco pelluntur & succedunt. Hujusmodi conversio est conversio Eucharistica, & adhuc rectè diceretur panis converti in Corpus Christi, etiam si tota substantia panis miraculosè alibi reponeretur.

828. Objicit Lugo 2. Pontifices supponunt contra hæreticos, Verbum divinum non posse in aliud converti, quia non potest desinere. Respondeo faciliè, sanctos Patres & Pontifices contra Euthycherem optimè philosophatos fuisse, quia hic voluit, ex Divinitate & Humanitate fieri vnam naturam; & sicut ex elementorum, ita ex

naturarum confusione fieri vnam naturam tertiam: hoc autem ne concipi quidem aliter potest, nisi cum divinæ naturæ corruptione, quia non datur aliud tertium commune: ergo ex incorruptibilitate Verbi evidenter concluditur non posse converti. Verbum enim esset terminus totalis, cujus destructio secundum aliquid illius vtrique requiritur, ut suprà dictum est.

Objiciunt 3. S. Thomam 3. p. q. 77. a. 5. ubi ait. [Manifestum est enim, quòd ex corpore & sanguine Christi non generatur aliquid, cum sint incorruptibilia. 2. Legenti S. Thomam clarum est, eum aliud non velle, quàm quòd ex materia Corporis Christi non educatur illa forma quæ generatur ex corruptis speciebus Sacramentalibus, quia Christus nihil deperdit suæ materiæ, nec quidquam illius transit in materiam hominis qui sumpsit hostiam.

Objiciunt 4. Sequeretur, quòd quando ex hostia consecrata generantur vermes, mures &c. dici posset, Christum conversum esse in vermem, murem &c. quas propositiones, ait Suarez, non tunc concedi, & illis pijs aures offendi. Hoc tamen argumentum inefficax esse fatetur Oviedo, & verè. Respondetur enim, aures doctorum intelligentium, quid loquens velit significare, nempe Christum esse terminum formalem à quo, & substantiam vermis esse terminum formalem ad quem non offendi, sed aures plebis, quæ putat significari, ex Corpore Christi per ejus corruptionem generari vermes, sicut in humano corpore quandoque etiam vivo contingere solet. Hæc sunt fundamenta illorum, qui requirunt omnimodam desitionem termini formalis à quo.

829. Econtra verò qui negant hanc requiri, argumentantur à paritate. Ad conversionem formalem non requiritur, ut terminus formalis ad quem incipiat esse de novo (alioquin panis non converteretur in Corpus Christi) sed satis est, si incipiat de novo fungi officio termini cui succedit: atqui non alio modo debet desinere terminus à quo, quàm quo debet incipere terminus ad quem: ergo terminus à quo non debet aliter desinere, quàm relinquendo illud tertium, circa quod succedit terminus ad quem. Probat minor: sicut enim ad terminum ad quem sufficit succedere, ita ad terminum à quo sufficit cedere. Neque ad hoc habent adversarij aliud quod respondeant, nisi iterum recurrere ad modum loquendi, ex quo tamen nihil probatur, ut dictum est suprà.

CONTROVERSIA II.

Quomodo ex verbis Christi colligatur Conversio Eucharistica.

830. Concilium Tridentinum sess. 13. c. 4. discretè docet, ex veritate Verborum Christi colligi conversionem totius substantiæ panis in Corpus Christi, & totius substantiæ vini in sanguinem.

K k k k